Wes-Kaapse Onderwysdepartement
Colleen Abrahams
Direktoraat: Eksamenadministrasie
Colleen.Abrahams@westerncape.gov.za | 021 467 2915

Wes-Kaapse Regering

Lêerno.: 20/3/11/2
Verwysing: 20230308-2241

Eksamenadministrasieminuut: 0002/2023

Aan: Adjunk-direkteurs-generaal, Hoofdirekteure, Direkteure, (Hoofkantoor en distrikskantore), Adjunkdirekteure, Hoofonderwyskundiges, Hoofde: Kurrikulumondersteuning, Hoofde: Bestuur en Beheer, Kringbestuurders, Vakadviseurs, Adjunk-hoofonderwyskundiges, Hoofde: Inklusiewe Gespesialiseerde Leerderopvoedingsondersteuning, Assesserings- en Eksamenkoördineerders en Hoofde van inrigtings wat kandidate vir die Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen voorberei

Onderwerp: Aanstelling van opsieners vir Junie 2023 se Nasionale Senior Sertifikaat- (NSS-) en Senior Sertifikaat- (SS-) eksamens.

1. Ingevolge die *Regulasies betreffende die Afneem, Administrasie en Bestuur van die Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen*, gepubliseer in *Staatskoerant* No. 37651 van 16 Mei 2014, soos op 30 April 2019 gewysig, **moet die provinsiale departemente van onderwys die prinsipaal van 'n skool as die hoofopsiener vir die NSS-eksamen aanstel**.

2. Prinsipale en sentrumbestuurders van leersentrums vir volwassenes mag hierdie verantwoordelikheid skriftelik aan 'n lid van die skoolbestuurspan (SBS) wat deur die Wes-Kaapse Onderwysdepartement (WKOD) in diens geneem is, delegeer. Die prinsipaal/sentrumbestuurder sal egter uiteindelik volle verantwoordelikheid en aanspreeklikheid vir die afneem van alle eksamens by hul skool/sentrum aanvaar.

3. Die senior opsiener sal as die hoofopsiener vir die NSS- en SS-eksamens wat in Mei/Junie 2023 afgelê word, dien.

4. Prinsipale/sentrumbestuurders van leersentrums vir volwassenes word versoek om geskikte persone (volgens die kriteria in paragraaf 8) vanuit die gemeenskap as senior opsieners en opsieners vir die bogenoemde eksamens te werf.

5. Lede van die gemeenskap **mag nie** as opsieners aangestel word nie, en sal nie vergoed word indien hulle wel aangestel word nie, indien hulle:

- voltyds of op kontrak in diens van die WKOD is;
- uit die diens van enige Suid-Afrikaanse staatsdepartement ontslaan is;
- 'n vrywillige skeidingspakket aanvaar het;
- weens swak gesondheid afgetree het; of
- ouer as 65 jaar is of 65 sal word of 65 is teen die eksamentyd.
- Beskik nie oor a geldige matriek kwalifikasie nie.

6. Die prinsipaal/sentrumbestuurder of sy/haar afgevaardigde moet seker maak dat die volgende bylaes wat by hierdie minuut aangeheg is, ingevul word en dat oorspronklike dokumente teen die spertyd ingedien word:

KONTROLELYS – Opsomming van dokumente ingedien:
Bylae A – Z83
Bylae B – Nominasie en aanstelling
Bylae C – Opsomming van opsieners
Bylae D – Z56-betalingsinstandhouding **(deur kommissaris van ede gestempel)**
Bylae E – Kontrak vir tydelike indiensneming van gemeenskapslede
Bylae F – MIE persoonlike getuigskrif-openbaarmakingsvorm
Bylae G – Bywoningsregister dien **ALLEENLIK** in tesame met eisvorm
Bylae H – Belastingsertifikaat

Neem asseblief kennis dat slegs OORSPRONKLIKE dokumente aanvaar sal word (geen afskrifte).

7. **Kontrolering van opsieners se geskiktheid**

7.1 Die prinsipaal/sentrumbestuurder of sy/haar afgevaardigde moet seker maak dat alle opsieners ooreenkomstig Regulasie 57(1)(c) van die *Staatsdiensregulasies, 2016*, in *Staatskoerant* No. 40167 van 29 Julie 2016 gepubliseer, gesif en aangestel word.

7.2 Bylae F (MIE persoonlike getuigskrif-openbaarmakingsvorm) moet deur alle opsieners wat aangestel is, ingevul word vir:

- nagaan van misdaadagtergrond;
- bevestiging van burgerskap;
- bevestiging van kwalifikasies; en
- bevestiging van vorige indiensneming.

7.3 **Neem asseblief kennis dat Bylae F noodsaaklik is en volledig en eerlik ingevul moet word.**

8. Maatstawwe vir die aanstelling van opsieners

8.1 'n Persoon kan slegs vir aanstelling as hoofopsiener, senior opsiener of opsiener oorweeg word indien hy/sy:

a) ten minste 23 jaar oud is, maar nie ouer as 65 jaar oud is nie;
b) nie 'n kind/pleegkind het wat die eksamens skryf nie;
c) nie 'n familielid of hoofversorger van 'n kandidaat wat die eksamens aflê, is nie;
d) nie die huweliksmaat of naasbestaande van die hoofopsiener is nie;
e) 'n Suid-Afrikaans burger is; en
f) ten minste oor 'n NSS-/SS- (matriek-) kwalifikasie beskik.

8.2 Benewens die hoofopsiener, **moet een opsiener vir elke 30 kandidate aangestel word**. **Alle lokale moet ten volle benut word voordat 'n bykomende lokaal gebruik word.**

8.3 By sessies waar daar slegs 'n paar kandidate (minstens twee) is, sal die dienste van een opsiener voldoende wees. In sodanige gevalle sal die senior opsiener of hoofopsiener nie toesighoudende pligte verrig nie, maar verantwoordelik bly vir die bestuur van alle administratiewe take van die eksamensessie en 'n opsiener wat 'n kandidaat na die badkamer moet vergesel, aflos.

8.4 Die hoofopsiener moet seker maak van die korrekte en gepaste gender van die opsieners vir enige gegewe sessie. Indien al die kandidate manlik is, word daar aanbeveel dat die hoofopsiener, senior opsiener en opsieners ook manlik is. Indien al die kandidate vroulik is, word daar aanbeveel dat die hoofopsiener, senior opsiener en opsieners ook vroulik is. Indien daar manlike sowel as vroulike kandidate is en die hoofopsiener manlik is, moet minstens een van die opsieners vroulik wees, of, indien die hoofopsiener vroulik is, moet minstens een van die opsieners manlik wees.

8.5 Wanneer die dienste van bykomende opsieners benodig word om twee of meer eksamenlokale (per sessie) te hanteer, sal die hoofopsiener nie normale toesighoudende pligte verrig nie, maar sal versoek word om die pligte van 'n hoofopsiener by al die lokale te verrig.

9. Nominasie van opsieners

9.1 Junie 2023 se NSS- en SS-eksamens

9.1.1 Die prinsipaal/sentrumbestuurder moet verseker dat 100% van die opsieners gemeenskapslede is.

9.1.2 Die prinsipaal/sentrumbestuurder of sy/haar afgevaardigde sal as die hoofeksamenbeampte aangestel word en sal aanspreeklik wees vir die bestuur en administrasie van Junie 2023 se NSS- en SS-eksamens. Die senior opsiener (gemeenskapslid) moet die hoofeksamenbeampte bystaan met die afneem van Junie 2023 se NSS- en SS-eksamens. Die senior opsiener sal as die hoofopsiener aangestel word.

9.1.3 Die prinsipaal/sentrumbestuurder moet skriftelik gemeenskapslede nomineer wat as die hoofopsiener en opsieners vir Junie 2023 se NSS- en SS-eksamens diens sal verrig.

9.1.4 Die prinsipaal/sentrumbestuurder moet 'n persoonlike onderhoud met die persoon wat as senior opsiener genomineer is, voer om die genomineerde se lees-, skryf-, gehoor- en gesigsvermoëns te assesseer, asook die persoon se algemene gesondheidstoestand. Genomineerdes moet in staat wees om die eksameninstruksies duidelik te verstaan en in werking te stel.

9.1.5 Die prinsipaal/sentrumbestuurder moet 'n aanvaardingsbrief vir die senior opsiener onderteken wanneer hy/sy tevrede is dat die senior opsiener 'n geskikte persoon is wat in staat is om die vereiste pligte uit te voer.

9.1.6 Die hoofopsiener (prinsipaal/sentrumbestuurder/SBS-lid) en senior opsiener moet ingelig word dat hulle opleidingsessies vir opsieners wat deur die WKOD aangebied word, moet bywoon.

9.1.7 Die lys van al die gemeenskapslede wat as opsieners vir hierdie eksamens aangestel word, moet teen **Vrydag, 14 April 2023** by die distrikskantoor ingedien word**.**

9.1.8 Die distrik se assesserings- en eksamenkoördineerder moet die nominasievorms wat van al die eksamensentrums ontvang is, insamel en dit in een versamelde pak by Hoofkantoor teen **Woensdag, 19 April 2023** indien.

10. **Pligte van hoofopsieners, senior opsieners en opsieners**

10.1 Opsieners moet nie kandidate met enige onreëlmatige aktiwiteite tydens die afneem van 'n eksamen help nie. Die WKOD sal nie huiwer om 'n strafregtelike aanklag in te dien teen enige opsiener wat skuldig bevind word aan enige betrokkenheid by 'n onreëlmatigheid nie.

10.2 Hoofopsieners, senior opsieners en opsieners moet hul **identiteitsdokumente, mees onlangse akademiese rekords en aanstellingskontrakte** vir die duur van die eksamens by hulle dra.

10.3 Prinsipale/sentrumbestuurders moet 'n opsienerrooster opstel en dit aan die betrokke kringbestuurder voorlê sodra aanstellings van opsieners goedgekeur is.

10.4 Die opsienerrooster moet opsieners en aflos-opsieners vir elke eksamensessie insluit.

11. **Opleiding van opsieners vir die NSS- en SS-eksamens**

11.1 Die opleiding vir nasieners vir die Mei/Junie 2023 eksamen is tweevoudig.

11.2 WCED sal u voorsien van Google link met 'n pre opgeneemde opleiding aan alle Eksamen Sentrums. Die Distrikskantore moet toesien dat dit plaasvind tussen **17 – 21 April 2023.**

11.3 N' kontak opleiding sessie sal gereel word vir nuwe eksamen sentrum bestuurders of nuwe skoolhoofde op **19 April 2023 by Metro Noord Onderwys Distrik**.

11.4 Dit is noodsaaklik dat alle aangestelde hoofopsieners, senior opsieners, gemeenskapslede en onderwysers opleiding oor die bestuur en afneem van die eksamens ontvang.

11.5 Senior opsieners wat **binne 'n 75 km-radius** van die skool of sentrum af woon waar die opleiding plaasvind, **sal vir een bykomende sessie betaal word** om vir reiskostes te vergoed.

11.6 Senior opsieners wat **verder as 75 km** van die opleidingslokaal af woon, sal vir **twee bykomende sessies** betaal word om vir reiskostes te vergoed.

11.7 Prinsipale/sentrumbestuurders moet seker maak dat alle onderwysers en gemeenskapslede wat as opsieners aangestel is, volledig opgelei is vir die uitvoering van hul pligte as opsieners.

11.8 Prinsipale/sentrumbestuurders en hoofopsieners **moet** die opleiding afwentel na alle opsieners wat nie 'n Hoofkantoor-opleidingsessie bygewoon het nie.

11.9 Opleidingsregisters moet op skoolvlak as bewys ingevul word en moet die datum en lokaal vir die opleiding aandui, asook die name van die opsieners wat die sessie bygewoon het.

12. **Nominasie en goedkeuring van hoofopsieners, senior opsieners en opsieners vir alle eksamens**

12.1 **Bylaes A (Z83) en B moet** deur die prinsipaal/sentrumbestuurder **ingevul word**. Die kringbestuurder sal die genomineerdes bevestig en aanbeveel en hierdie dokumente na die assesserings- en eksamenkoördineerder aanstuur vir indiening by Hoofkantoor vir finale goedkeuring en aanstelling. **Bylae C (Opsomming van opsieners)** moet dan deur die prinsipaal/sentrumbestuurder ingevul en onderteken word.

12.2 **Bylae G (Bywoningsregister)** moet deur die prinsipaal/sentrumbestuurder ingevul en onderteken word om die getal sessies wat afgehandel is, te **bevestig** dien **ALLEENLIK** in tesame met eisvorm.

12.3 Die nominasie van senior opsieners moet vergesel word van gewaarmerkte afskrifte van elke genomineerde se identiteitsdokument, 'n curriculum vitae van een bladsy en sy/haar akademiese kwalifikasie(s), **wat 'n graad 12-sertifikaat moet insluit**.

12.4 Aansoekers of genomineerdes wat elders om 'n voltydse betrekking aansoek gedoen het, moet verkieslik nie vir aanstelling oorweeg word nie.

12.5 Slegs 'n persoon wie se aanstelling deur Hoofkantoor goedgekeur is, mag die pligte van 'n opsiener uitvoer. Opsieners mag onder geen omstandighede plaasvervangers vir enige deel van hul werk aanstel nie.

12.6 Indien omstandighede 'n hoofopsiener, senior opsiener of opsiener verhoed om tydens 'n eksamen toesig te hou, moet die prinsipaal/sentrumbestuurder, in oorleg met die kringbestuurder, reëlings tref vir die aanstelling van 'n plaasvervanger, en die Direktoraat: Eksamenadministrasie moet onmiddellik van die verandering ingelig word. Plaasvervangers moet ingevulde **Bylaes D en H** indien. **Neem asseblief kennis dat slegs oorspronklike dokumente aanvaar sal word**.

13. **Dienskontrak**

Alle hoofopsieners, senior opsieners en opsieners moet bereid wees om 'n dienskontrak met die WKOD oor hul pligte en verantwoordelikhede gedurende die eksamens aan te gaan. Die kontrak sal vir die duur van **Junie 2023 NSS en SS se eksamens** geld.

14. **Indien van nominasievorms**

14.1 Ná die bevestiging van **Bylaes A–H,** moet die assesserings- en eksamenkoördineerder dit saam in een pak by die **toepaslike amptenaar, soos hieronder aangedui**, indien:

LW: SLEGS OORSPRONKLIKE DOKUMENTE SAL VIR VERWERKING AANVAAR WORD

Distrik	Verantwoordelike amptenaar by Hoofkantoor	Tel. no.
Metro-Noord	Johnnie Isaacs	021 467 2974
Metro-Sentraal	Gail Laguma	021 467 2913
Metro-Suid	Margaret Janda/Peggy Thomas	021 467 2930
Metro-Oos	Gideon Dilgee	021 467 2941
Weskus	Patricia Liguma	021 467 2936
Overberg		
Kaapse Wynland	Deseré Rhode	021 467 2732
Eden en Sentrale Karoo	Miche van Schoor	021 467 2914

14.2 **Opsomming van voorleggingsdatums vir nominasievorms van opsieners:**
a) Junie 2023 se NSS- en SS-eksamens: **Woensdag, 19 April 2023**

15. **Besoldiging van opsieners**

15.1 Die WKOD sal opsieners uit die gemeenskap ooreenkomstig die Personeeladministrasiemaatreëls, in *Staatskoerant* No. 446879 van 09 September 2022 gepubliseer, aanstel en besoldig.

15.2 **<u>Onafhanklike skole</u>, kolleges en gevangenisse is verantwoordelik vir die besoldiging van hul eie opsieners.** Prinsipale van onafhanklike skole, hoofde van kolleges en gevangenisse moet egter daarop let dat dit **verpligtend** is om **Bylaes A, B, C en E in te vul en dit aan die WKOD terug te stuur**, selfs al word die opsieners van hierdie inrigtings nie deur die WKOD betaal nie.

15.3 **Staatsdienspersoneel en onderwysers (op kontrak en permanent)**, wat 'n ***salaris van die WKOD*** ontvang en ook **as opsieners diens doen, sal NIE** deur die WKOD vir opsienerpligte **besoldig word nie**.

15.4 Die huidige tarief (onderhewig aan verandering) vir toesighouding is **R268,80 per sessie vir 'n senior opsiener** en **R179,20 per sessie vir 'n opsiener**.

15.5 **Opsieners sal onder geen omstandighede vir reiskoste wat ten opsigte van die uitvoer van opsienerpligte aangegaan is, vergoed word nie.** Prinsipale/sentrumbestuurders moet dus opsieners vanuit die onmiddellike gemeenskap wat deur die skool of sentrum bedien word, aanstel.

15.6 Die regulasies (IRP10) oor die betaling van werknemerbelasting bepaal dat alle salarisse van persone in deeltydse indiensneming onderhewig aan 'n belastingaftrekking van 25% is. Die WKOD sal dus **25% belasting aftrek van die bedrae wat aan opsieners betaal word vir die dienste wat gelewer is**. Dus **is die indien van 'n belastingaanwysing vir werknemers (IRP3) nie meer van toepassing nie.**

15.7 Opsieners wat kwalifiseer vir vrystelling of gedeeltelike vrystelling van die betaling van werknemerbelasting moet (ná ontvangs van 'n IRP5-sertifikaat) die sertifikaat saam met die voorgeskrewe IT12 S-vorm aan hul plaaslike Suid-Afrikaanse Inkomstediens-kantoor voorlê. IRP5-sertifikate sal in Junie of Julie van die jaar ná hul tydperk as opsieners per koerier aan skole gestuur word.

15.8 Om die uitbetaling van opsieners se eise te bespoedig, moet elke senior opsiener of opsiener sy/haar **identiteitsnommer** op die aanvaardingsvorm skryf en 'n gewaarmerkte afskrif van sy/haar identiteitsdokument aanheg. **Bylae D,** wat ook die **belastingverwysingsnommer** weergee, moet deur **alle senior opsieners en opsieners uit die gemeenskap** ingevul word. Hierdie vorm moet ingevul en as korrek gewaarmerk word en die bankrekening moet deur die betrokke bank as aktief verklaar word. **Kennisgewing: Opsieners moet toesien dat hul bankrekeninge aktief bly.**

15.9 Opsieners wat voltyds of op kontrak in diens van die WKOD is, wat 'n vrywillige skeidingspakket aanvaar het of uit die diens van enige Suid-Afrikaanse staatsdepartement ontslaan is, sal op die PERSAL-stelsel geblokkeer word en sal nie besoldig word vir dienste gelewer nie.

16. Maak asseblief seker dat 'n afskrif van hierdie minuut aan die prinsipaal/ sentrumbestuurder of sy/haar afgevaardigde, die senior opsiener en elke bykomende opsiener oorhandig word.

GETEKEN: BJ LORISTON
WAARNEEMENDE ADJUNK-DIREKTEUR-GENERAAL: KURRIKULUM- EN ASSESSERINGSBESTUUR
DATUM: 2023-03-24